

Případové studie: **23-51-H/01 Strojní mechanik**
 Škola: Vyšší odborná škola a Střední škola technická Česká Třebová,
 Habrmanova 1540, 560 02 Česká Třebová
 Stav ke dni: 21.3.2014

Úvodní komentář k případové studii:

Škola nabízí střední vzdělání s výučním listem v oborech elektrotechniky, nábytkářství a strojírenství, střední vzdělání s maturitní zkouškou elektrotechniky, informatiky, ekonomiky, dopravy a nábytkářství a vyšší odborné vzdělání v oblastech logistiky a sociální práce. Zmíněný obor má dlouholetou tradici se široce pojatou odbornou přípravou v oblasti strojírenství, v 90. letech nahradil specializovaný obor Mechanik opravář pro kolejová vozidla. Přestože vzdělávání ve strojírenských oborech poskytuje více škol v okresech Ústí nad Orlicí a Svitavy, v České Třebové a okolí je velký počet strojírenských firem a absolventi nemají problém s uplatněním na trhu práce.

Původní podklad dodaný školou ke stažení na:

http://pospolu.rvp.cz/filemanager/userfiles/PripadoveStudie/23_studie-H1.pdf

Forma spolupráce Spoluautor (firma)	Stručné shrnutí formy spolupráce
Odborný výcvik CZ LOKO, a. s., Semanínská 580, 560 02 Česká Třebová	<ul style="list-style-type: none"> • Žáci se zacvičují na pracovní pozice mechanik opravář a zámečnick kolejových vozidel. • Třída 3. ročníku oboru strojní mechanik s průměrným počtem 20 žáků je rozdělena do dvou skupin. • V 1. pololetí jedna skupina vykonává OV ve školních dílnách a druhá skupina je rozdělena do firem a ve druhém pololetí naopak. • Ve společnosti CZ LOKO konají výcvik v každém pololetí 2–3 žáci oboru strojní mechanik. <p style="text-align: right;">Více o této formě spolupráce na straně 2</p>

Materiál byl edičně zpracován projektem POSPOLU na základě podkladů výše uvedené školy. Text neprošel jazykovou úpravou. Aktivita školy mohou být závislé na konkrétním školním vzdělávacím programu a za jejich konání v souladu s legislativou je plně odpovědný ředitel školy.

Název:

Odborný výcvik – Česká Třebová - CZ LOKO

Škola (jako autor):

Vyšší odborná škola a Střední škola technická Česká Třebová, Habrmanova 1540, 560 02 Česká Třebová

Spoluautor:

CZ LOKO, a. s., Semanínská 580, 560 02 Česká Třebová

Charakteristika školy:

Škola nabízí střední vzdělání s výučním listem v oborech elektrotechniky, nábytkářství a strojírenství, střední vzdělání s maturitní zkouškou elektrotechniky, informatiky, ekonomiky, dopravy a nábytkářství a vyšší odborné vzdělání v oblastech logistiky a sociální práce. Vznikla 1. 7. 2011 sloučením dvou významných škol – Střední odborné školy a středního odborného učiliště technických oborů, Skalka 1692, Česká Třebová a Vyšší odborné školy a střední odborné školy Gustava Habrmána, Česká Třebová, Habrmanova 1540.

Kód a název oboru vzdělání:

23-51-H/01 Strojní mechanik

Charakteristika oboru:

Obor s dlouholetou tradicí se široce pojatou odbornou přípravou v oblasti strojírenství, který v 90. letech nahradil specializovaný obor Mechanik opravář pro kolejová vozidla. Přestože vzdělávání ve strojírenských oborech poskytuje více škol v okresech Ústí nad Orlicí a Svitavy, v České Třebové a okolí je velký počet strojírenských firem a absolventi nemají problém s uplatněním na trhu práce.

Historie spolupráce mezi školou a firmou:

Spolupráce v rámci praktické výuky se společností CZ LOKO má v oboru Strojní mechanik dlouholetou tradici a funguje nepřetržitě od období před rokem 1989. Tehdy se jednalo o smlouvu Železničních opraven a strojů (později ČMKS – Lokomotivy, a. s., nyní CZ LOKO, a. s.) se Středním odborným učilištěm železničním (později se SOŠ a SOU technických oborů, nyní VOŠ a SŠ technickou). Původně probíhala výuka vždy pro celou skupinu žáků najednou. Žáci byli rozděleni na více pracovišť a výuku ve spolupráci s instruktory na provozním pracovišti koordinoval mistr odborného výcviku – zaměstnanec školy. V současnosti jsou žáci přidělováni přímo instruktorům.

Materiál byl edičně zpracován projektem POSPOLU na základě podkladů výše uvedené školy. Text neprošel jazykovou úpravou. Aktivita školy mohou být závislé na konkrétním školním vzdělávacím programu a za jejich konání v souladu s legislativou je plně odpovědný ředitel školy.

Plánování spolupráce:

Firma příležitostně předkládá škole požadavky na odborné kompetence žáků, které škola v rámci disponibilních hodin RVP zohledňuje v ŠVP.

Organizační zajištění:

Před nástupem na provozní pracoviště se žáci podrobí lékařské prohlídce u smluvního lékaře firmy a absolvují vstupní školení BOZP. Žáci se zacvičují na pracovní pozice mechanik opravář a zámečnický kolejevozidel. Mají k dispozici ochranné a pracovní prostředky a nářadí a podílejí se v rámci osvojených odborných kompetencí především na pracích souvisejících s opravami kolejevozidel.

Třída 3. ročníku oboru strojní mechanik s průměrným počtem 20 žáků je rozdělena do dvou skupin. V 1. pololetí jedna skupina vykonává odborný výcvik ve školních dílnách a druhá skupina je rozdělena do firem a ve druhém pololetí je to naopak. Ve společnosti CZ LOKO konají výcvik v každém pololetí 2–3 žáci oboru strojní mechanik, tj. celkem 4–6 žáků za školní rok. Na provozních pracovištích smluvních partnerů se však během školního roku vystřídají všichni žáci 3. ročníku. Výuka probíhá ve čtrnáctidenních cyklech (týden teoretická výuka, týden odborný výcvik). Ve firmě je každý žák průměrně 8 týdnů po 35 hodinách, tj. 280 h za školní rok.

Odborný výcvik probíhá zpravidla na dvou pracovištích, na každém pracovišti je jeden instruktor (zaměstnanec firmy). Instruktory přidělují žákům pracovní úkoly, seznamují žáky se zásadami bezpečnosti při práci, konají dozor a zodpovídají za žáky po celou jejich pracovní dobu. Evidují docházku a ve spolupráci s pověřeným pracovníkem školy hodnotí žáky. Pověřený pracovník školy (vedoucí učitel odborného výcviku) provádí kontrolní a poradenskou činnost ve vztahu k praktické výuce na provozních pracovištích, spolupracuje s instruktory při klasifikaci žáků a řeší s instruktory další problematiku týkající se praktické výuky.

Společnost CZ LOKO neúčtuje škole náklady, které vznikají při praktické výuce žáků na jejím pracovišti, a vyplácí žákům odměny za produktivní činnost na základě výkazu navrženého instruktory. Výše odměny se odvíjí od počtu odpracovaných hodin a hodnocení pracovních výsledků žáků.

Kompetence (výsledky učení):

Po zaškolení vykonávají žáci převážně produktivní činnosti. Samostatně podle pokynů instruktora vykonávají žáci činnosti, které mají osvojeny z odborného výcviku ve škole, např. ruční zpracování kovů a plastů, vrtání, broušení, svařování, případně strojní obrábění na klasickém soustruhu nebo frézce. Žáci běžně pracují v kolektivu zaměstnanců firmy.

Žáci si v rámci odborného výcviku na provozních pracovištích firem osvojují a rozvíjejí v souladu se školním vzdělávacím programem následující odborné kompetence:

- spojují strojní součásti a sestavují je do funkčních celků a demontují je,
- pracují s moderními nástroji, nářadím, stroji a zařízeními a mechanizačními prostředky,
- ošetřují a udržují nástroje, nářadí a další pracovní pomůcky,
- měří a kontrolují rozměry, tvar, vzájemnou polohu ploch, jakost povrchu součástí,
- provádějí běžnou údržbu kovových konstrukcí, strojů a strojních zařízení.

Materiál byl edičně zpracován projektem POSPOLU na základě podkladů výše uvedené školy. Text neprošel jazykovou úpravou. Aktivita školy mohou být závislé na konkrétním školním vzdělávacím programu a za jejich konání v souladu s legislativou je plně odpovědný ředitel školy.

Hodnocení:

Každý žák je hodnocen známkou, kterou určuje instruktor ve spolupráci s pověřeným pracovníkem školy. Hodnotí se zpravidla za období jednoho měsíce. Hlavní kritéria pro hodnocení jsou dodržování BOZP při práci, docházka, pracovní kázeň a kvalita práce. Certifikáty za odborný výcvik ve firmě se žákům nevydávají.

Klady a zápory spolupráce:

Negativem je nezájem některých žáků o práci a jejich absence na pracovišti.

Klady spolupráce jsou především v prohlubování a rozšiřování odborných dovedností žáků a získávání nových poznatků v reálném pracovním prostředí, motivace žáků podle kvality odvedené práce, možnost nabídky budoucí pracovní smlouvy žákům, kteří odvádějí kvalitní práci.

Zkušenosti se spoluprací a plány do budoucna:

Spolupráce v rámci praktické výuky se společností CZ LOKO má v oboru strojní mechanik dlouholetou tradici a funguje nepřetržitě od období před rokem 1989. Strategie managementu firmy ŽOS, posléze ČKMS a nyní CZ LOKO, nepřerušit spolupráci v praktické výuce ani v krizovém období se vyplatila a předešlo se tím problému se sháněním nových odborníků do specializovaných provozů firmy. Forma výuky se v souvislosti se změnami podmínek na trhu práce postupně přizpůsobovala a optimalizovala. Bohužel dlouhodobě přetrvává malý zájem o studium strojírenských učebních oborů ze strany vycházejících žáků ze základních škol a jejich rodičů, přičemž na trhu práce roste poptávka po těchto profesích. Společnost CZ LOKO významně přispívá k náboru žáků do oboru strojní mechanik, aktivně se zúčastňuje náborových akcí, vydává náborové letáky a publikuje články na podporu technického vzdělávání.

Materiál byl edičně zpracován projektem POSPOLU na základě podkladů výše uvedené školy. Text neprošel jazykovou úpravou. Aktivita školy mohou být závislé na konkrétním školním vzdělávacím programu a za jejich konání v souladu s legislativou je plně odpovědný ředitel školy.